

Go ahead, make my day.

Autor: Alex Fontana

DiGeorgio: S naším Harrym to máte tak: On nemá oblíbence - nenávidí všechny stejně: Anglány (*limeys*), Irčany (*micks*), Židáky (*hebes*), tlustý Taliány (fat *dagos*), negry (*niggers*), bělochy (*honkies*), Číňany (*chinks*), prostě všechny.

Chico: A co takhle Mexičany?

DiGeorgio: Zeptejte se ho.

Harry: *Spics* obzvlášť.

(Harry s mrknutím na DiGeorgia odchází)

(*Drsný Harry*, 1971)

Slavoj Žižek opakovaně přišel se zdánlivě nesmyslnou tezí, že levice by si v rámci boje proti rasismu měla osvojit „**progresivní rasismus**“. Jeho součástí by mj. bylo vyprávění rasistických vtipů, které by spolupodílnictvím na obscenitě pomohly vytvořit „solidaritu“. Vtip a smích by se tak fakticky staly mechanismem k utišení a zamaskování velice skutečných a prozíravých kmenových instinktů, především pak u bělochů, jejichž země čelí vlnám invaze cizích konkurentů.

Úlohou rasistického vtipu není podle „progresivních rasistů“ urazit Jiné, ale vytvořit bakuninovský lidový humor, v němž jinakost Jiného funguje jako jakýsi postmoderní groteskní realismus. Politický teoretik a představitel Nové levice Andrew Robinson v tom však spatřuje potenciální riziko:

„Tendencím rezistentní prostor fanouškovské kultury se díky represivnímu útlaku stává pseudorevoltou performativního rasismu. Na jedné úrovni sice jsou rasové urážky revoltou (transgrese – útokem na liberální normy), na druhé však jen reprodukuje systémový rasismus (vládnoucích struktur).

Taková představení se svými excesy a expresivitou se podobají skutečnému karnevalu, ale vposled upevňují transcendentální člena skupiny (*in-group*) prostřednictvím **transgrese**, která posiluje její privilegovanost na úkor skupiny, do které nepatří (*out-group*)... reakcionáře a fašisty děsí představa porobení „záplavou“ a proniknutím „skupin“ Jiných. Proto se musejí stále vracet k počátečnímu bodu hrozby proniknutí, aby toto ohrožení zažehnali“.

Co Robinsonovi uniká a co si naopak Žižek i Drsný Harry uvědomují, je skutečnost, že hierarchie členské skupiny v čase multikulturalismu a multirasových společností, kdy byl dvakrát zvolen černošský prezident USA, zdaleka není tak rasově platná jako kdysi. Hierarchie se staly podstatně proměnlivějšími, spíše profesně a třídně než rasově podmíněnými. Přesto si Robinsonovo tvrzení o falešných transgresích zachovává v jistých ohledech platnost:

„Ve středověku snad byly hierarchie jednodušší. Mohli bychom se pustit do nuancí obklopujících rozlišení ‚skutečných‘ transgresí a těch zachovávajících na hlubší úrovni dynamiku systému. Systém může těchto ‚falešných‘ transgresí využít k usměrnění groteskního ke své vlastní reprodukci. Vezměme si například, jak byla revolta fotbalové kultury převedena do **fašismu EDL**.“

Robinson to – jak je u levičáků obvyklé – chápe naruby. Fotbalovou kulturu nenahradil fašismus, naopak: historické fašistické hnutí nahradila (i když lépe by asi bylo říci „umlčela“ či „přetvořila“) iluze revolty fotbalové kultury.

Tak či onak se přízrak bělošského rasismu nepřestává levici strašit v nočních můrách a to do té míry, že masová obliba snědých rasových komiků jako **Russell Peters** je v našich politicky korektních časech přijatelnější než jejich bělošských protějšků. I to se však poměrně rychle mění, což bylo jasně patrné při pohledu na skladbu „praženice“ Shaquillea O’Neila v pořadu na Comedy Central. Když bělošský komik naznačil, že je „Shaq“ gorila, obří milionářský černochoch se sám sobě od srdce zasmál – vtipu, který by zřejmě většinu černochochů silně urazil.

Když se vtip nebezpečně blíží limitům politické korektnosti, kamera se dost často soustředí na někoho v obecnstvu, kdo připomíná objekt vtipu, jak se mu směje – „progresivní rasismus“ v akci (zastavte video v čase 5:21, kde se očividný Žid směje vtipu o Holocaustu™).

Shaq náleží do hierarchie *Říše bezvýznamnosti*, *Říše pointy* a *Smečovacího derby*. Funkce a iracionalita trhu likvidují přirozené hierarchie mezi lidmi nebyvalým tempem, vydatně podporovány tančícím a zpívajícím póvlem světa Tin Pan Alley a Hollywoodu.

Společenský status Shaquillea O’Neila ničí stigma černošské podřadnosti a vyzývá ostatní černochoy a dokonce i bělochoy, aby se nebrali tak vážně. Rostoucí přijatelnost bělošského rasového humoru namířeného na černochoy a další „viditelné menšiny“ dokládá totalizující monolitickou tendenci rovnostářského působení toho, co **David Richards** nazval „radikálním konstitucionalismem“ amerických hodnot. I proto v Kafkově krátkém románu Amerika evropský imigrant Karl přijímá přízvisko „Negro“, protože i když má symbolizovat vykořisťování imigrantů, na obecnější úrovni tak popisuje „negrofikaci“ všech identit pod určitou úrovní profesního či společenského statusu v Americe a na ještě obecnější pak radikální nivelaci demokratického typu ztělesněného masovým člověkem José Ortegy y Gasset. Solidaritou amerických hodnot je bezohledný individualismus WASP kapitalismu a utilitarismu, typické pro tolik postav ztvárněných Clintem Eastwoodem – „potěš mě“ („make

my day“,) jak říkával Ronald Reagan.

Šestaosmdesátiletý Eastwood je do jisté míry fosilií, živým pomníkem americké bělošské mužnosti, klidu, sebevědomí a chladnokrevnosti. Jeho rané postavy ve spaghetti westernech odkazují na historické pionýry osidlování amerického Západu, ale bez výjimky v nich hraje samotáře, desperáty, cizince, individualisty... Američany.

Prostřednictvím těchto rolí je spojen také s (sám se tak označil) „bělošským supremacistou“ Johnem Waynem a „eurocentrickým rasismem“ Johna Forda. „Blondák“ i zbytek Eastwoodem ztvárněných postav zpravidla kosí snědé bandy v naivní retroaktivní oslavě triumfu osamocené bělocha. Později se Eastwood stal opravdovou superstar jako okoralý „Drsný Harry,“ který ho definitivně zaškatulkoval jako ztělesnění americké kuráže a odhodlání. V souladu s touto image teď Eastwood čelí kritice za některá prohlášení v právě vydaném (léto 2016) rozhovoru pro časopis Esquire:

Esquire: Vaše postavy přešly do naší kultury, ať už je to Reaganovo „potěš mě“ a teď Trump... vsadil bych se, že si musel ten váš slavný úšklebek nacvičovat.

Eastwood: Kdoví. Na něco ale kápl, proto lidi už ve skutečnosti jsou podlézáním a politickou korektností otráveni. Vážně jsme generace podělanců. Všichni kolem sebe našlapujeme po špičkách. Všude lítají obvinění z rasismu a všeho možného. Když jsem vyrůstal, nikdo to za rasismus neoznačoval. Když jsem dělal *Gran Torino*, spolupracovník mi řekl: „Tohle je vynikající scénář, ale není politicky korektní.“ A já na to: „Výborně. Přečtu si to ještě dneska.“ Druhý den jsem přišel, hodil mu scénář na stůl a řekl „Okamžitě na tom začneme dělat.“

Eastwoodovo *Gran Torino* je „politicky nekorektní“ právě v onom duchu „rasistického mrknutí,“ tedy performativního nebo Žižekova „progresivního“ rasismu.

Eastwoodův polskoamerický hlavní hrdina se v *Gran Torino* ztotožňuje a vytváří sebeobětující svazek se svými jihoasijskými sousedy, které současně častuje rasovými urážkami. Ironií osudu tak oceňuje kolektivnější hodnoty svých imigrantských sousedů, když jeho vlastní pokrevní bělošská katolická rodina podlehla individualismu amerikanizace.

Na konci filmu se obětavý běloch vzdává svého nejcennějšího kusu majetku ve prospěch jihoasijských sousedů, čímž okatě ignoruje svou rodinu – zčásti kvůli vzájemnému odcizení a materialistickému vnímání vztahů jeho potomky, ale i proto, že u nich nevidí tradiční hodnoty rodiny, příbuzenských vazeb a tvrdé práce, typicky spojované s bělošskými katolickými etnickými skupinami. Scéna, kdy mladí Asiaté na konci filmu jedou v americkém bouráku po dálnici, však ukazuje na nastávající amerikanizaci i této skupiny.

DĚLSKÝ POTÁPĚČ

Hodnoty, které syn filmového Eastwooda popisuje jako to, co mu otec předal, paradoxně nejsou zvláště nakloněné vytváření komunity:

„Je to zajímavé. Můj táta je rozhodně stará škola. A mě vychoval k poctivosti – přijít včas, neschovávat se a nebát se tvrdé práce.“

To jsou ale hodnoty poslušného a výkonného pracanta. Clint Eastwood si tak může i dál hýčkat image drsňáka bez servítek, skutečného reaganovského republikána, zatímco se *Říše bezvýznamnosti* na cestě k rasové uzurpaci směje a čas od času mrkne.

Úvaha Alexe Fontany *The 'Racist' Wink: Race in Clint Eastwood's Films* vyšla na stránkách Alternative Right 7. srpna 2016.